

M.A. 4th Semester Examination, 2024

SANSKRIT

PAPER—SAN-401(B)(Old)

Full Marks : 50

Time : 2 hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव देवनागर्या च समाधेयाः

1. प्रश्नत्रयं समाधेयम्—

2×3

(क) चार्वाकदर्शनस्य प्रवक्ता कः ? अस्य ग्रन्थस्य नामान्तरं किम् ?

(ख) चार्वाकैः कतिविधः पुरुषार्थः स्वीकृतः ? के च ते ?

(ग) 'षत्रास्तिकाः' — इत्यनेन केषां बोधः ?

(घ) जैनमते सप्नभङ्गिनयः कः ?

(ङ) सर्वदर्शनसंग्रहे साकल्येन कति दर्शनानि सन्ति ।

2. द्वयोः टीका लेख्या —

4 × 2

(क) कृतप्रणाशाकृतकर्मभोगः ।

(ख) पुद्गलः ।

(ग) भूतचतुष्टयवादः ।

(घ) चार्वाकसम्मतः देहात्मावादः ।

3. एकः प्रश्नः समाधेयः —

8

(क) चार्वाकदर्शनस्य लोकायतनामधेयत्वे किं कारणम्
विचार्यताम् ।

(ख) अर्हतः सार्वज्ञ्यसिद्धौ जैनानां युक्तयः उपस्थाप्यन्ताम् ।

4. एकः प्रश्नः समाधेयः —

2 × 1

(क) बौद्धैः कतिविधमनुमानं स्वीकृतम् ? कानि च तानि ?

(ख) भावनाचतुष्टयं किम् ?

5. द्वयोः टीका लेख्या —

4 × 2

(क) पञ्चकारणी ।

(ख) सम्प्रदायचतुष्टयम् ।

(ग) अर्थक्रियाकारित्वम् ।

6. एकः प्रश्नः समाधेयः —

8

(क) वस्तुनः क्षणिकत्वप्रतिष्ठायां बौद्धानां युक्तयः
आलोच्यन्ताम् ।

(ख) अनुमानस्य प्रामाण्यप्रतिष्ठायां बौद्धानां युक्तयः
उपस्थाप्यन्ताम् ।

[Internal Assessment — 10 Marks]